

קידום צעדים במסגרת המאבק בתוכנית הגרעין של איראן והתוכניות הנלוות לה

הצעה להחלטה

מחליטים,

1. הממשלה מצהירה על מחויבותה המלאה של מדינת ישראל ליישום החלטות מועצת הביטחון של האו"ם: 1737(2008), 1747(2008), 1803(2009) ו- 1929(2010), ולפעילות הבינלאומית למאבק בתוכנית הגרעין של איראן והתוכניות הנלוות לה.

2. הממשלה מצהירה כי ישראל שותפה למאמצים של מדינות בקהילה הבינלאומית לאמץ חקיקה המטילה סנקציות נרחבות על איראן במסגרת המאבק בתוכנית הגרעין שלה ובתוכניות הנלוות לה, כגון המאמצים של ארה"ב ושל האיחוד האירופי ומדינות נוספות.

3. להקים וועדה בין-משרדית שתייעץ לממשלה בדבר הצעדים הנדרשים במסגרת המאבק בתוכנית הגרעין של איראן והתוכניות הנלוות לה (להלן: "הוועדה").

4. הרכב הוועדה וסמכויותיה יהיו כדלהלן:

הרכב הוועדה:

- 2 נציגים מטעם משרד ראש הממשלה ו/או יחידות הסמך של המשרד
- נציג משרד החוץ
- נציג משרד הביטחון
- נציג משרד האוצר
- נציג משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
- נציג משרד המשפטים
- נציג משרד התשתיות הלאומיות
- נציג משרד התקשורת
- נציג המשרד לשיתוף פעולה אזורי
- נציג המשרד לנושאים אסטרטגיים
- נציג המשרד לענייני מודיעין
- נציג המטה לביטחון לאומי
- נציג בנק ישראל
- נציג הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
- נציג הרשות לניירות ערך
- נציג רשות המסים

- נציג משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
 - נציג צה"ל
 - נציג הוועדה לאנרגיה אטומית
- יו"ר הוועדה יהיה אחד מנציגי משרד ראש הממשלה ו/או יחידות הסמך של המשרד.

סמכויות הוועדה:

- א. הוועדה תבחן ותמליץ לממשלה על מדיניות סנקציות לאומית להרחבת המאבק בתוכניות הגרעין של איראן והתוכניות הנלוות לה, בהתחשב בחקיקת הסנקציות הקיימת במדינות אחרות, ובהן בארה"ב ובאיחוד האירופי.
- ב. בהתאם למדיניות אשר תיקבע הממשלה לפי סעיף 3(א):
 - i. הוועדה תמליץ למשרדים הרלוונטיים בדבר אופן הפעלת הכלים המנהליים הקיימים, כגון התקנת תקנות והוראות מנהל, ליישום המדיניות שנקבעה. במקרה של מחלוקת לגבי אופן יישום צעד מסוים, תכריע הממשלה בדבר.
 - ii. הוועדה תבחן את הצורך בשינויי חקיקה, ובמידת הצורך תרכז הכנת תזכיר חוק שיכלול את כל שינויי החקיקה הדרושים, ביחד עם היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה, ולעניין זה יחול האמור בסעיף 50 לתקנון עבודת הממשלה.
- ג. הוועדה תגיש לממשלה את המלצותיה בדבר הצעדים הנדרשים במסגרת יישום מדיניות הסנקציות הלאומית, כאמור בסעיף 3(א), תוך 120 יום מיום הקמת הוועדה, ובמידה ויהיה צורך בכך, סמוך לאחר מכן תושלם הכנת תזכיר חוק ממשלתי. לאחר מכן, תדווח הוועדה לממשלה על התקדמות פעילותה מדי 90 יום.
- ד. הוועדה תהא רשאית להזמין גורמים נוספים לדיוני הוועדה על פי הצורך.

דברי הסבר

רקע כללי

1. איראן חותרת בנחישות להשגת נשק גרעיני תוך שהיא מאיימת על השלום העולמי בכלל, וקוראת להשמדת מדינת ישראל בפרט. שילוב של השאיפה לנשק גרעיני, האיומים על היציבות האזורית, וההצהרות בדבר השמדתה של ישראל, מצביעים על כך שאיראן מהווה איום גם על הסדר והשלום הגלובלי וגם על מדינת ישראל.
- לנוכח איום זה פועלת מדינת ישראל לצד גורמים בקהילה הבינלאומית להשתתף סנקציות על איראן בכדי שזו תשנה את מדיניותה ותיסוג בה מקידום תוכנית הגרעין.
2. החלטה זו מבטאת נדבך נוסף במחויבות החד-משמעית והמפורשת של ממשלת ישראל, בפני העולם כולו, למאבק בתוכנית הגרעין וההתחמשות האיראנית ולמטרת הסנקציות הבינלאומי המוטל על איראן. החלטה זו מעמידה את ישראל בחזית העשייה העולמית במאמץ זה, ותורמת למאמצים המדיניים-ביטחוניים של ישראל, שמטרתם לרתום מדינות נוספות למאבק בגרעין האיראני.
3. כחלק ממאבק זה התקבלו בשנים האחרונות מספר החלטות המטילות סנקציות על איראן במסגרת מועצת הביטחון של האו"ם: 1737 (2008), 1747 (2008), 1803 (2009) ו- 1929 (2010). ההחלטה האחרונה שהתקבלה, החלטה 1929 (2010), כוללת לראשונה גם סנקציות כלכליות בתחומים שאינם קשורים ישירות לתוכנית הגרעין של איראן.
4. בנוסף להחלטות מועצת הביטחון של האו"ם, מספר מדינות - כולל ארה"ב, האיחוד האירופאי, אוסטרליה, קנדה, יפן, ודרום קוריאה - אמצו סנקציות מדינתיות מקיפות על איראן, המרחיבות את מסגרת הסנקציות שהוטלו על ידי מועצת הביטחון. מדינות אלו מנסות, באמצעות חקיקה, להפעיל לחץ כלכלי על מגוון המגזרים אשר תומכים - הן במישרין והן בעקיפין - בתוכנית הגרעין האיראנית, ובהם מגזרי האנרגיה, התחבורה, הבנקאות, הביטוח, והנשק.
5. מטרת החלטה זו הינה להצהיר על מחויבותה של ממשלת ישראל לסנקציות הבינלאומיות על איראן וכן מחויבותה להיאבק בתוכנית הגרעין וההתחמשות של איראן.
6. כמו כן, החלטה זו מקימה וועדה בין-משרדית אשר תפקידה בטווח הקצר להמליץ לממשלה על מדיניות לאומית ברורה ועקבית לגבי היקף הסנקציות שהמדינה תפעיל כנגד איראן, בהשראת המודלים לחקיקה שאומצו ע"י ארה"ב והא"א. לאחר אימוץ מדיניות כזו על ידי הממשלה, הוועדה תמליץ בפני כל משרדי הממשלה הרלוונטיים להפעיל את מלוא הצעדים החקיקתיים והמנהליים שבסמכותם כדי לאפשר החלת מדיניות הסנקציות על איראן שתתקבל באופן פעיל, תוך רתימת כל הסקטורים הרלוונטיים במשק הישראלי (אנרגיה, גז ונפט, תחבורה, תקשורת, בנקאות וכד').
7. בנוסף, לאחר קביעת המדיניות הלאומית בעניין זה, כמתואר לעיל, תבחן הוועדה את האפשרות של ביצוע שינויי חקיקה (כולל בחינת הצורך בשינויי חקיקה ראשית, וכן חקיקת משנה), לצורך שדרוג הסנקציות על איראן והשגת היעדים שהוצבו בהחלטת ממשלה זו ובמדיניות אשר תיקבע.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי -

החלטות מועצת הביטחון של האו"ם: 1737 (2008), 1747 (2008), 1803 (2009) ו- 1929 (2010).

היבטים ביצועיים -

לא רלוונטי.

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל) -

כמפורט בדברי ההסבר.

עמדת משרדים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם -

משרד הביטחון - מאשר

משרד האוצר - מאשר

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה - מאשר

משרד המשפטים - מאשר

משרד התשתיות הלאומיות - טרם נתקבלה תגובתם

משרד התקשורת - מאשר

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים - מאשר

המשרד לנושאים אסטרטגיים - מאשר

המשרד לענייני מודיעין - מאשר

המשרד לשיתוף פעולה אזורי - מאשר

חלופות להצעת ההחלטה -

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא -

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים יוזמי ההצעה -

מצורפת.

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שר החוץ

ט' בניסן התשע"א
13 באפריל 2011

היועצת המשפטית

ירושלים, ט' ניסן תשע"א
13 אפריל 2011
תיק: 07 - החלטות ממשלה כללי
מזהה מלי: 301994D

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטת ממשלה**נושא הצעת ההחלטה:**

קידום צעדים במסגרת המאבק בתוכנית הגרעין של איראן והתוכניות הנלוות לה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. במסגרת הצעת ההחלטה, הממשלה מצהירה על מחויבותה המלאה של מדינת ישראל ליישום החלטות מועצת הביטחון של האו"ם העוסקות בנקיטת אמצעים נגד מדיניות הגרעין של איראן ועל השתתפותה במאמצים של הקהילה הבינלאומית לאמץ חקיקה המטילה סנקציות על איראן. זאת, בצד בחינת אימוץ סטנדרטים מחמירים יותר של סנקציות כפי שהתקבלו בארה"ב, באיחוד-האירופי ובמדינות נוספות בעולם, ובכללן סנקציות הממוקדות בתוכנית הגרעין של איראן וסנקציות כלכליות על איראן שנועדו להביאה לנסיגה מתוכנית הגרעין שלה.

2. מוצע להקים ועדה בין-משרדית שחבריה יהיו נציגים ממשרדי הממשלה הרלבנטיים, אשר תמליץ בפני הממשלה על מדיניות סנקציות, ואשר לאחר שהממשלה תחליט על מדיניות סנקציות - תמליץ למשרדים על הדרכים ליישום המדיניות באמצעות צעדים מנהליים או תיקונים בחקיקת משנה, כאשר במקרה של מחלוקת באשר לאופן ישום צעד כלשהו, תכריע בה הממשלה.

3. כמו כן, ובהתאם למדיניות שעליה יוחלט, תבחן הוועדה את הצורך בהכנת תזכיר חוק העוסק במימוש המדיניות באמצעות חקיקה, כאשר הדבר אינו אפשרי באמצעות צעדים מנהליים אחרים או באמצעות חקיקת משנה. ככל שהוועדה תגיע למסקנה כי יש מקום לתזכיר חוק היא תרכיז את הכנת תזכיר החוק שיכלול את כל שינויי החקיקה הדרושים, ביחד עם היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה, ולעניין זה יחול האמור בסעיף 50 לתקנון עבודת הממשלה.

בהקשר זה יצויין כי בהתאם לסעיף 50 לתקנון עבודת הממשלה, שר רשאי ליזום חקיקה שאינה מצויה בתחום סמכותו ובלבד שלפני הפצת התזכיר הוא יבוא בדברים עם השר שהחקיקה מצויה בתחום סמכותו ויפעל בהתאם להוראות המפורטות בסעיף 50 הנ"ל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים

היועצת המשפטית

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה להתייחסות כל היועצים המשפטיים הנוגעים בדבר. היועצים המשפטיים של משרד המשפטים, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, אישרו כי אין מניעה משפטית להגשת הצעת ההחלטה. הערות הלשכות המשפטיות של משרד התמ"ת ומשרד האוצר הוטמעו בנוסח.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את הצעת ההחלטה:

מאשרת, בתיאום עם הלשכה המשפטית של משרד החוץ, כי אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה

בברכה,

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית